

Protokoll fört vid enskild föredragning

Finansavdelningen
Allmänna byrån, F1

Beslutande
Minister
Mats Perämaa

Föredragande
Jurist
Adrian Jansson

Justerat
Omedelbart

Nr 37

Utlåtande om regeringens proposition till riksdagen med
förslag till lag om ändring av bilagan till lagen om accis
på alkohol- och alkoholdrycker

ÅLR 2024/4241

56 F1

Beslut

Beslöts lämna utlåtande enligt **bilaga 1, F124E28**.

Nr 38

Utlåtande om regeringens proposition till riksdagen med
förslag till lag om ändring av bilagan till lagen om
tobaksaccis

ÅLR 2024/4648

57 F1

Beslut

Beslöts lämna utlåtande enligt **bilaga 2, F124E28**.

Nr 39

Utlåtande om regeringens proposition till riksdagen med
förslag till lag om ändring av fordonsskattelagen

ÅLR 2024/4686

58 F1

Beslut

Beslöts lämna utlåtande enligt **bilaga 3, F124E28**.

Hänvisning
VN/16240/2024

Finansministeriet

Kontaktperson
Adrian Jansson

pia.kivimies@gov.fi

jenni.oksanen@gov.fi

Ärende

Utlåtande om regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av bilagan till lagen om accis på alkohol och alkoholdrycker

Begäran om utlåtande

Finansministeriet har bett Ålands landskapsregering om utlåtande gällande regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av bilagan till lagen om accis på alkohol och alkoholdrycker (FFS 1471/1994).

Behörighetsfördelning

Lagstiftningsbehörigheten inom beskattningen är delad mellan landskapet och riket. Enligt 18 § 5 p. i självstyrelselagen för Åland (FFS 1144/1991) har landskapet lagstiftningsbehörighet i fråga om i landskapet tillkommande tilläggsskatt på inkomst och tillfällig extra inkomstskatt, landskapet tillkommande närings- och nöjesskatter, grunderna för avgifter till landskapet, kommunerna tillkommande skatter. Enligt 27 § 36 p. i självstyrelselagen för Åland har riket lagstiftningsbehörighet i fråga om skatter och avgifter med de undantag som nämns i 18 § 5 punkten.

Accis på alkohol och alkoholdrycker är indirekta skatter och faller inom rikets behörighet. De föreslagna ändringarna är därför direkt tillämpliga i landskapet.

Landskapet har dock enligt 18 § 13 p. i självstyrelselagen för Åland lagstiftningsbehörighet i fråga om socialvård och tillstånd till utskänkning av alkoholdrycker. I landskapet finns det därför med stöd av självstyrelselagen landskapslagen (2021:140) om tillämpning på Åland av alkohollagen, som genom styrning av alkoholkonsumtionen syftar till att förebygga de samhälleliga, sociala och medicinska skadeverkningarna av alkoholdrycker.

Propositionens innehåll och viktigaste förslag

Enligt förslaget höjs accisen på starka alkoholdrycker under 2025–2027 i enlighet med den förväntade utvecklingen av konsumentprisindex. Højningen gäller mellanprodukter med en alkoholhalt på över 15 men högst 22 volymprocent, drycker med en alkoholhalt

på över 10 volymprocent som hör till position 2208 i gruppen etylalkoholdrycker samt andra produkter oberoende av alkoholhalten i gruppen etylalkoholdrycker än produkter som hör till position 2208.

Accishöjningen enligt den förväntade utvecklingen av konsumentprisindex är 1,3–1,8 procent per år och sammanlagt 4,6 procent under åren 2025–2027.

Till följd av accishöjningarna stiger priserna på drycker i gruppen etylalkoholdrycker med uppskattningsvis cirka en procent varje år som accisen höjs. Sammanlagt är prisförändringen cirka tre procent. Priserna på mellanprodukter med en alkoholhalt på över 15 procent stiger uppskattningsvis med cirka en halv procent varje år som accisen höjs och sammanlagt med något under två procent.

Målet med propositionen är att öka statens skatteinkomster genom att höja punktskatten på starka alkoholdrycker åren 2025-2027 som ett led i anpassningsåtgärder inom de offentliga finanserna. De föreslagna accishöjningarna ökar intäkterna av accisen på alkohol med cirka tre miljoner euro på årsnivå 2025 och 2026 och med cirka fyra miljoner euro 2027.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2025.

Ställningstagande

Landskapsregeringen har endast fått ta del av den inledande sammanfattningen och förslag på ändrad lagtext på svenska. Exempelvis är inte konsekvensbedömningen av lagförslaget översatt till svenska, vilket innebär att förutsättningarna för att bereda och lämna ett utlåtande är mycket begränsade. Enligt 38 § i självstyrelselagen ska skrivelser och andra handlingar som utväxlas mellan landskapsmyndigheterna och statens myndigheter i landskapet avfattas på svenska och enligt 28 § ska utlåtande inhämtas av landskapet i fråga om lagar som har särskild betydelse för landskapet innan lagen stiftas.

Landskapsregeringen anser att det är otillfredsställande att inte få ta del av det fullständiga underlaget på svenska inför att bereda utlåtande på rikslagstiftning som kan påverka frågor som har särskild betydelse för landskapet. I den ofullständiga beredning som därmed kunnat göras har inte uppstått skäl för landskapsregeringen att invända mot sakinnehållet i det sammandrag av lagförslaget som landskapsregeringen har fått ta del av.

Ett av de 7 strategiska utvecklingsmålen i Ålands utvecklings- och hållbarhetsagenda är välmående människor vars inneboende resurser växer, vilket bl.a. innefattar att avstå från bruk av tobak samt missbruk av alkohol och andra droger. Landskapsregeringen förutsätter att regeringen övergripande arbetar mot motsvarande målsättning i förändringen av alkoholbeskattningen.

Minister

Mats Perämaa

Jurist

Adrian Jansson

Hänvisning
VN/7057/2024

Finansministeriet

Kontaktperson
Adrian Jansson

veli.auvinen@gov.fi
merja.sandell@gov.fi

Ärende

Utlåtande om regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av bilagan till lagen om tobaksaccis

Begäran om utlåtande

Finansministeriet har bett Ålands landskapsregering om utlåtande gällande regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av bilagan till lagen om tobaksaccis (FFS 1470/1994).

Behörighetsfördelning

Lagstiftningsbehörigheten inom beskattningen är delad mellan landskapet och riket. Enligt 18 § 5 p. i självstyrelselagen för Åland (FFS 1144/1991) har landskapet lagstiftningsbehörighet i fråga om i landskapet tillkommande tilläggsskatt på inkomst och tillfällig extra inkomstskatt, landskapet tillkommande närings- och nöjesskatter, grunderna för avgifter till landskapet, kommunerna tillkommande skatter. Enligt 27 § 36 p. i självstyrelselagen för Åland har riket lagstiftningsbehörighet i fråga om skatter och avgifter med de undantag som nämns i 18 § 5 punkten.

Tobaksaccis är en indirekt skatt och faller inom rikets behörighet. De föreslagna ändringarna är därför direkt tillämpliga i landskapet.

Propositionens innehåll och viktigaste förslag

Enligt förslaget höjs skatten på cigaretter, rulltobak, pip- och cigarettobak samt på cigarrer och cigariller med i genomsnitt 27,1 procent. Højningarna genomförs i fyra steg under tre års tid i sex faser så, så att den första højningen görs den 1 november 2024, den andra vid ingången av juli 2025, den tredje vid ingången av 2026, den fjärde vid ingången av juli 2026, den femte vid ingången av 2027 och den sjätte vid ingången av juli 2027. Skatten på andra produkter som omfattas av tobaksaccisen, såsom vätskor för elektroniska cigaretter och nikotinpåsar, höjs inte.

Till följd av højningarna beräknas priserna på cigaretter och rulltobak sammanlagt stiga med i genomsnitt 24,5 procent. Priset på pip- och cigarettobak beräknas stiga

sammanlagt med i genomsnitt 22,7 procent och priset på cigarrer och cigariller med 18,3 procent. Jämfört med en situation där skatterna inte höjs, till följd av de föreslagna skattehöjningarna beräknas statens inkomster av tobaksaccisen öka med 150 miljoner euro per år, när alla ändringar har trätt i kraft.

Lagen avses träda i kraft den 1 november 2024. Den tillämpliga accistabellen ändras med ett halvt års mellanrum från den 1 juli 2025.

Ställningstagande

Landskapsregeringen har endast fått ta del av den inledande sammanfattningen och förslag på ändrad lagtext på svenska. Exempelvis är inte konsekvensbedömningen av lagförslaget översatt till svenska, vilket innebär att förutsättningarna för att bereda och lämna ett utlåtande är mycket begränsade. Enligt 38 § i självstyrelselagen ska skrivelser och andra handlingar som utväxlas mellan landskapsmyndigheterna och statens myndigheter i landskapet avfattas på svenska och enligt 28 § ska utlåtande inhämtas av landskapet i fråga om lagar som har särskild betydelse för landskapet innan lagen stiftas.

Landskapsregeringen anser att det är otillfredsställande att inte få ta del av det fullständiga underlaget på svenska inför att bereda utlåtande på rikslagstiftning som kan påverka frågor som har särskild betydelse för landskapet. I den ofullständiga beredning som därmed kunnat göras har inte uppstått skäl för landskapsregeringen att invända mot sakinnehållet i det sammandrag av lagförslaget som landskapsregeringen har fått ta del av.

Ett av de 7 strategiska utvecklingsmålen i Ålands utvecklings- och hållbarhetsagenda är välmående människor vars inneboende resurser växer, vilket bl.a. innefattar att avstå från bruk av tobak samt missbruk av alkohol och andra droger. Landskapsregeringen förutsätter att regeringen övergripande arbetar mot motsvarande målsättning i förändringen av tobaksbeskattningen.

Minister

Mats Perämaa

Jurist

Adrian Jansson

Hänvisning
VN/16243/2024

Kontaktperson
Adrian Jansson

Finansministeriet

markus.teravainen@gov.fi

jussi.kiviluoto@gov.fi

Ärende

Utlåtande om regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om fordonsskattelagen

Begäran om utlåtande

Finansministeriet har bett Ålands landskapsregering om utlåtande gällande regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om fordonsskattelagen (FFS 1281/2003).

Behörighetsfördelning

Lagstiftningsbehörigheten inom beskattningen är delad mellan landskapet och riket. Enligt 18 § 5 p. i självstyrelselagen för Åland (FFS 1144/1991) har landskapet lagstiftningsbehörighet i fråga om i landskapet tillkommande tilläggsskatt på inkomst och tillfällig extra inkomstskatt, landskapet tillkommande närings- och nöjesskatter, grunderna för avgifter till landskapet, kommunerna tillkommande skatter. Enligt 27 § 36 p. i självstyrelselagen för Åland har riket lagstiftningsbehörighet i fråga om skatter och avgifter med de undantag som nämns i 18 § 5 punkten.

Fordonsskatten är en indirekt skatt och faller inom rikets behörighet. De föreslagna ändringarna är därför direkt tillämpliga i landskapet.

Landskapet har dock enligt 18 § 10, 14, 21 och 22 punkterna i självstyrelselagen för Åland lagstiftningsbehörighet i fråga om miljövård, undervisning (där skolskjuts ingår), vägtrafik och näringsverksamhet. I landskapet finns det därför med stöd av självstyrelselagen landskapslagstiftning om bl.a. vägtrafik, fordon, taxitrafik, fordonsregister och skolskjutsning.

Propositionens innehåll och viktigaste förslag

Enligt förslaget höjs fordonsskatten med sammanlagt cirka 35 miljoner euro enligt nivån 2026. Höjningen gäller i huvudsak grundskatten och drivkraftsskatten på renodlade elbilar och laddhybridbilar.

Grundskattens andel av den årliga fordonsskatten för renodlade elbilar föreslås stiga med cirka 53 euro. Drivkraftsskatten för renodlade elbilar stiger enligt förslaget med i genomsnitt cirka 35 euro. Den årliga grundskatten på personbilar som är laddhybrider stiger med i genomsnitt cirka 38 euro. I fråga om laddhybriderna föreslås drivkraftsskatten för bensindrivna personbilar stiga med i genomsnitt cirka 40 euro, medan den föreslås sjunka med i genomsnitt cirka 140 euro för dieseldrivna personbilar. Den årliga grundskatten på paketbilar som är laddhybrider stiger med i genomsnitt cirka 35 euro.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 januari 2025. Den sänkta grundskatteandelen av fordonsskatten börjar dock tillämpas i fråga om skatt som tas ut först den 1 januari 2026 och senare.

Ställningstagande

Landskapsregeringen har endast fått ta del av den inledande sammanfattningen och förslag på ändrad lagtext på svenska. Exempelvis är inte konsekvensbedömningen av lagförslaget översatt till svenska, vilket innebär att förutsättningarna för att bereda och lämna ett utlåtande är mycket begränsade. Enligt 38 § i självstyrelselagen ska skrivelser och andra handlingar som utväxlas mellan landskapsmyndigheterna och statens myndigheter i landskapet avfattas på svenska och enligt 28 § ska utlåtande inhämtas av landskapet i fråga om lagar som har särskild betydelse för landskapet innan lagen stiftas.

Landskapsregeringen anser att det är otillfredsställande att inte få ta del av det fullständiga underlaget på svenska inför att bereda utlåtande på rikslagstiftning som kan påverka frågor som har särskild betydelse för landskapet. I den ofullständiga beredning som därmed kunnat göras har inte uppstått skäl för landskapsregeringen att invända mot sakinnehållet i det sammandrag av lagförslaget som landskapsregeringen har fått ta del av.

Landskapsregeringen förstår syftet med ändringarna, men anser att det är viktigt att ha ett hållbarhetsperspektiv. Ett av de 7 strategiska utvecklingsmålen i Ålands utvecklings- och hållbarhetsagenda är en kraftigt minskad klimatpåverkan, vilket bl.a. innefattar att sträva efter markant högre andel energi från förnyelsebara källor och ökad energieffektivitet. Landskapsregeringen förutsätter att regeringen övergripande arbetar mot motsvarande målsättning i förändringen av fordonsbeskattningen.

Minister

Mats Perämaa

Jurist

Adrian Jansson
